

MARIN SORESCU

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ

TEATRUL NAȚIONAL BUCUREȘTI

29 octombrie 2017

Cuvânt înainte

Se știe că Marin Sorescu este, alături de Nichita Stănescu, un poet esențial al neomodernismului românesc. Se știe, deasemenea, că tot împreună – unul prin poemele din În dulcele stil clasic, celălalt prin cele șase volume din seria *La Lilieci*, au pus bazele postmodernismului liric românesc. Unul – ploieșteanul Nichita Stănescu – poet zănicat – cum își zice el – reabilitează stilurile poetice anterioare, celălalt (Marin Sorescu), iești din Bulzești Olteniei, poet iubit de metafizică și de o ironie bucurioasă, demiteză metafora poetică și reconstituie, din unghiul lirismului modern, universul lumii tărănești, pornind de la limbaj și de la semnele înțelepciunii vechi. O lume care pierde și, odată cu ea, dispără un mod de a fi și un mod de a se situa într-o istorie bezmetică, aşa cum îi zice un alt scriitor (Marin Preda), venit din Câmpia Dunării... Cu toți trei istoria n-a avut răbdare. Nichita Stănescu s-a stins la 50 de ani, Preda la 57 de ani, iar Marin Sorescu s-a grăbit, și el, să ne părăsească înădăba ce împlinise 60 de ani. Voința și jocurile destinului.

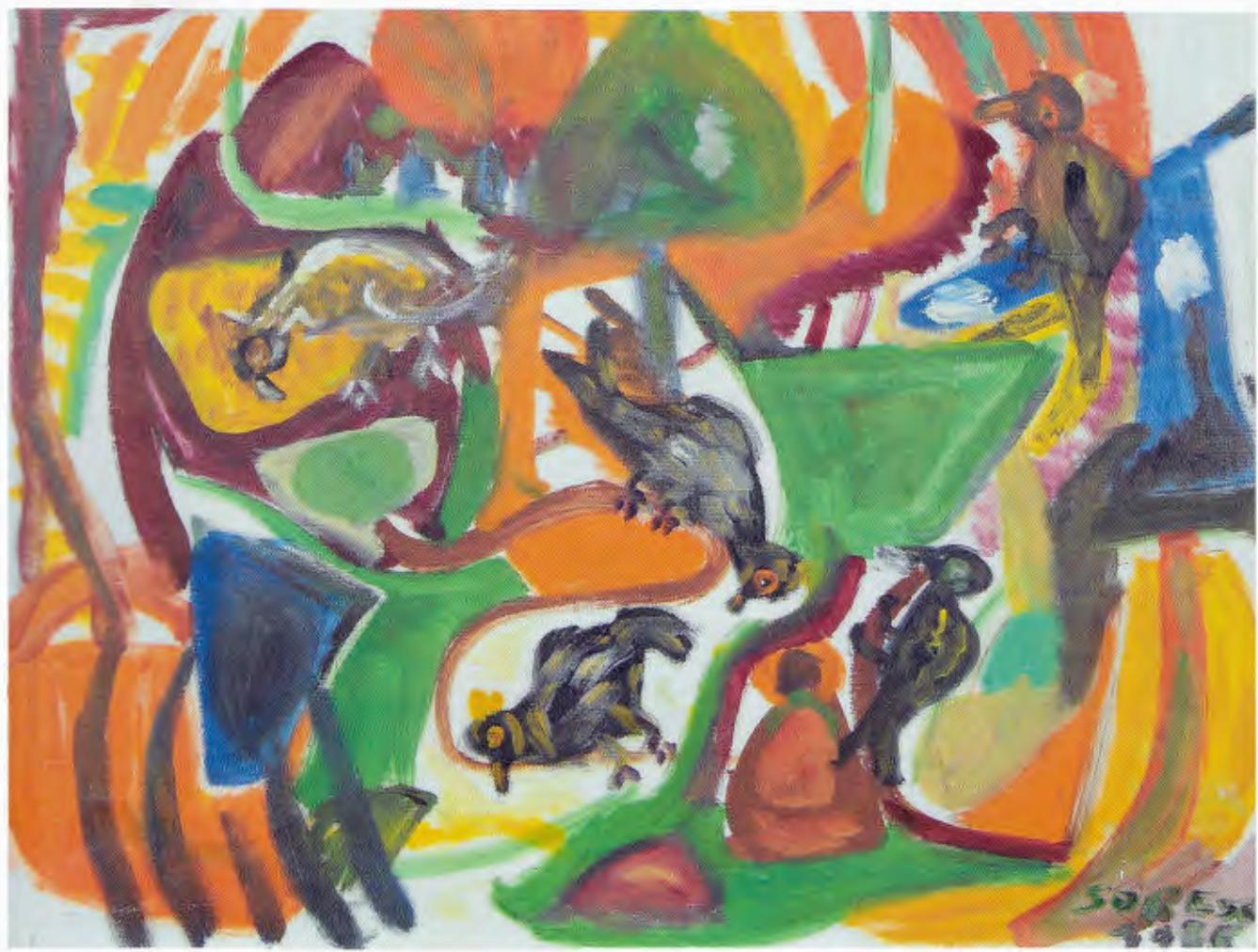
Reluând ideea dinainte (ce se știe și ce nu se știe despre marii creatori), se știe mai puțin, de pildă, că Nichita cântă bine la pian, avea ureche muzicală și alcătuia, în orele lui de răzfat, palindromuri, o formă poetică foarte sofisticată prin care versurile, citite normal, de la stânga la dreapta, comunică ceva și citite invers, de la dreapta la stânga, înseamnă același lucru. L-am rugat o dată să-mi dăruiască un sonet și, fără să ezite prea mult, l-a compus frumos și temeinic, în stilul lui oximoronic imprevizibil, cunoscându-și bine meșteșugul, ca strămoșul Femios, dar – ca și acesta – fiind inspirat de un zeu de sus. Ca să relativizeze relațiile divine, Nichita zice, mai modest, de „un maț de zeu”.

Sorescu, comilitonele lui, nu cântă, după câte știu, la niciun instrument, în schimb desena și picta ingenios, dând sentimentul că se copilărește. Umbra cu un creion și un caiet în mână și, oriunde se afia, se apuca să facă portrete sau să prindă pe hârtie imagini din universul copilăriei sale. Mi-a dăruit într-o zi, nu mai știu cu ce prilej, un tablou în care stă, trufaș, un cocoș fugit, s-ar părea, de pe farfurii și oalele de la Horezu. Înfoiat, cu ciocul deschis, el se pregătește, am impresia, să anunțe zorii unei climănești de vară. De căteori mă vizita, Sorescu remarcă invariabil faptul că tabloul nu-i terminat și mi-l cerea înapoi să-l completeze. Bănuitor (bănuitor că, în fapt, voia să-și retragă darul și să-și recupereze, astfel, cocoșul), am refuzat de fiecare dată să-i-l dau. Așa se face că trufașul, frumosul cocoș sorescian cu coadă înfoiată în coloare roșu-ruginie, se află acolo unde l-am pus: pe peretele camerei în care scriu aceste rânduri. Alături de el este un alt cocoș, înfuriat și trufaș, cu aer războinic, împodobit ca un simbol al barocului strălucitor. Este opera unui alt pictor din generația mea, Viorel Mărginean, un profesionist reputat al realismului magic în pictura postmodernă.

Pânzele lui Sorescu îmi amintesc de pictura naivă a lui Eugène Ionesco. În singurătatea lui pariziană, acesta din urmă face desene voit infantile, fără o tehnică anumită, și inventează fantasme maniheistice, specifice imaginariului infantil: copii care stau agățați de către o creangă, demoni (pictați, aş zice, cu negreală pe negru, animale rătăcite în către un copac etc.) și, în toate, un sentiment intens de puritate și o dorință disperată de joc al imaginăției. Sorescu pictează cainii săi bucureșteni (pe unul dintre ei, dacă îmi amintesc bine, îl chéma Lulu!), pe care i-a introdus și în poemele sale. Pictează, apoi, cocoși singulari – și cum am văzut – dar mai des, am impresia, desenează bătăliile aprige dintre cocoși. Cocoșul este și pentru Sorescu, nu mai încapse îndoială, emblema Olteniei natale. Simbolul spiritului cobilițar, cum îi zice un alt oltean (Petre Pandrea), convins că, pe urmele lui Brâncuș, va cucerî și revigora declinismul artei europene. Mai modest, Sorescu nu are, în pictura lui voit naivă, surâzător ironică, asemenea visuri de mărire. Cocoșii lui se mulțumesc să prefigureze simboluri mai lumești, cum ar fi orgoliul luptătorului neînfricat sau orgoliul de a fi, aici, pe pământ mesageri al ornicului cosmic. și căte alte jocuri ale minții și fantasme ale imaginăției sale fecunde și imprevizibile. Ce observ, când privesc cele aproape cincizeci de tablouri din expoziția ce tocmai se pregătește este explozia frumoasă și gravă de inocență și intelligentă afectiune din aceste desene de o delicioasă stângăcie și din aceste valuri de culori aglomerate, pământoase. Sorescu își pictează, cu o irepresabilă bucurie, am impresia, fantasmele, naivitățile copilului din Bulzești care au supraviețuit în el până târziu. Temele din *La Lilieci* sunt reluate, acum, în limbajul colorilor, cu mai puțină ironie și o mai mare delicatețe, autorul voind să dovedească, poate, că universul din afară (le dehors) nu și-a epuizat însă energiile și formele de frumusețe poetică.

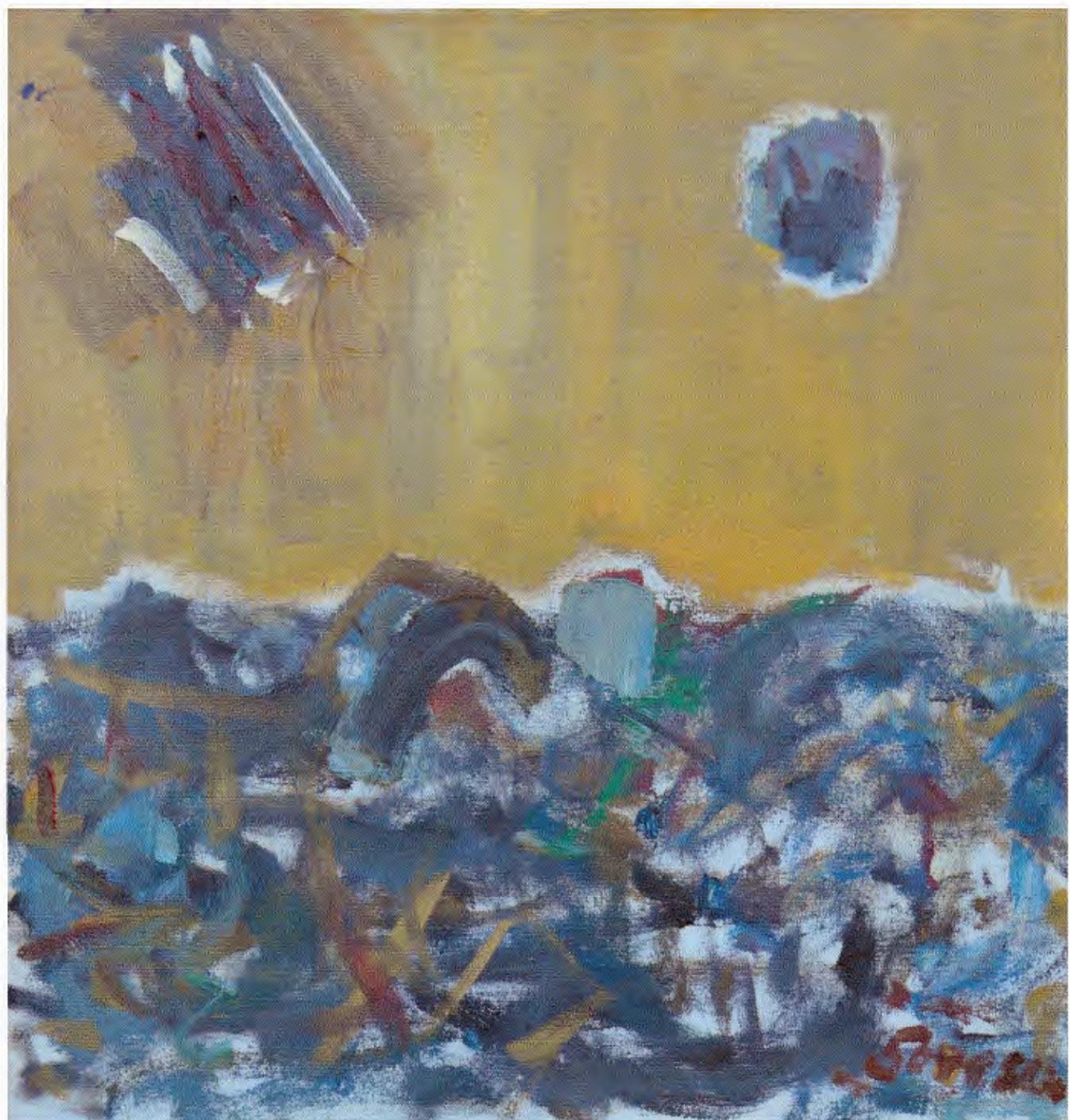

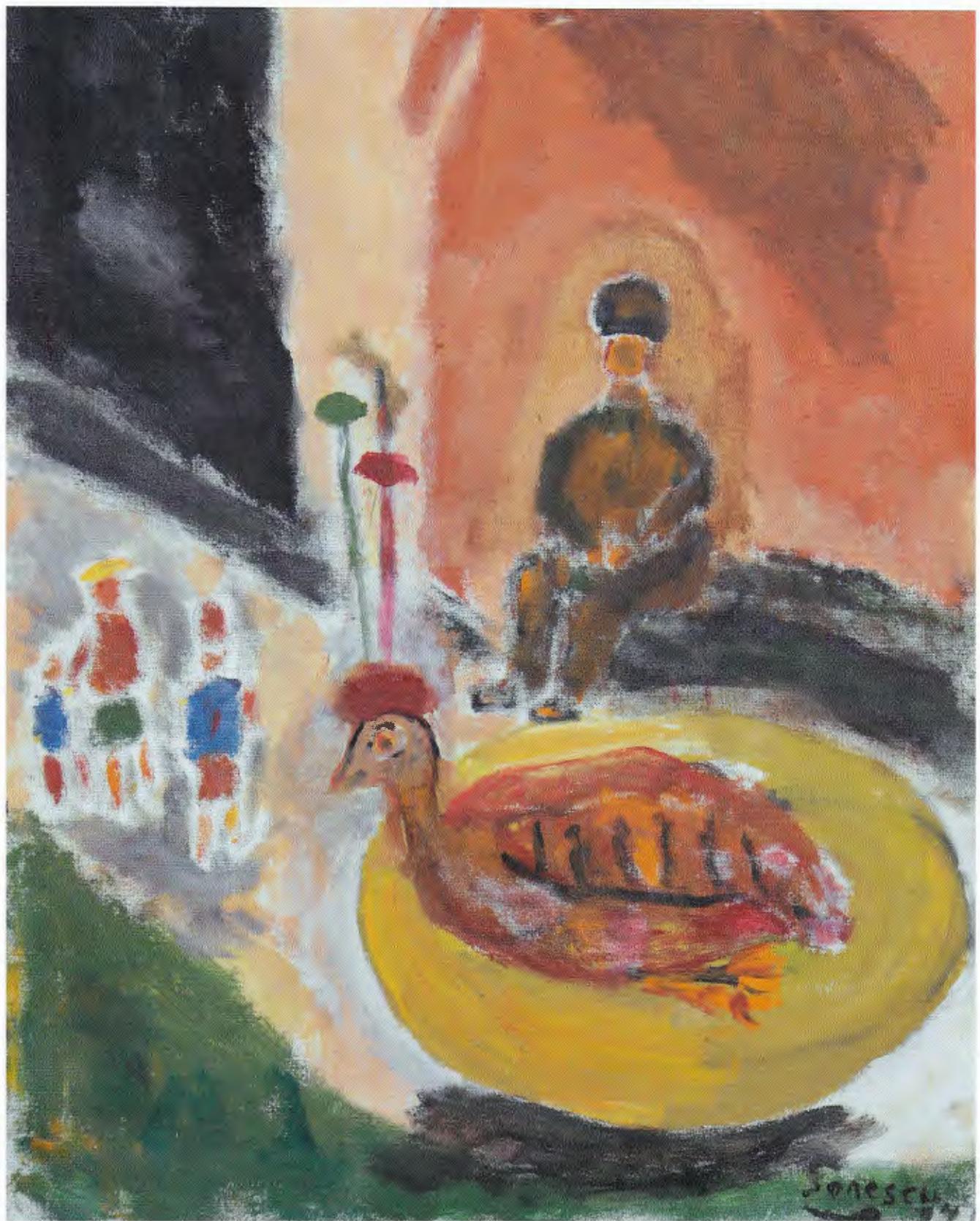

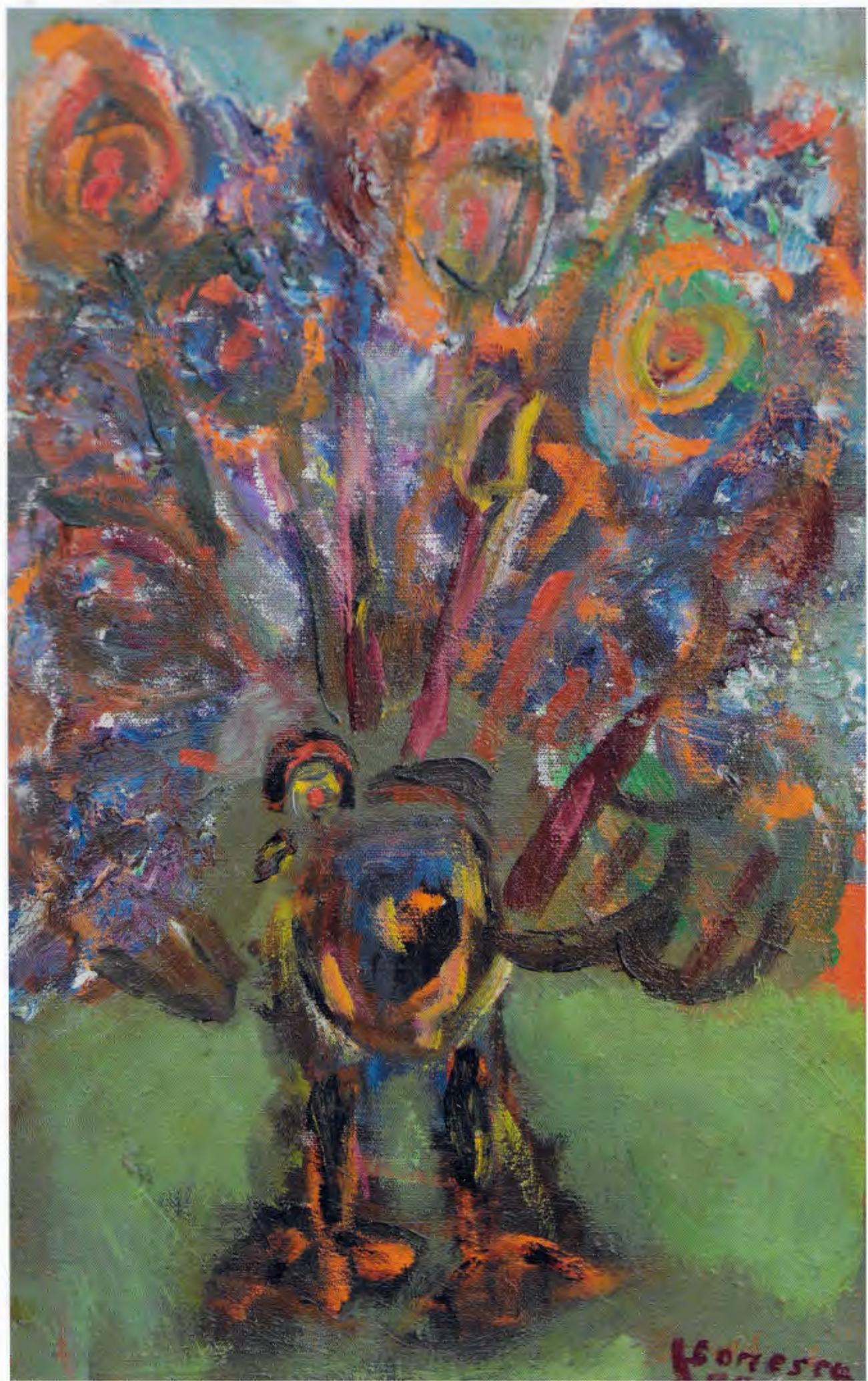

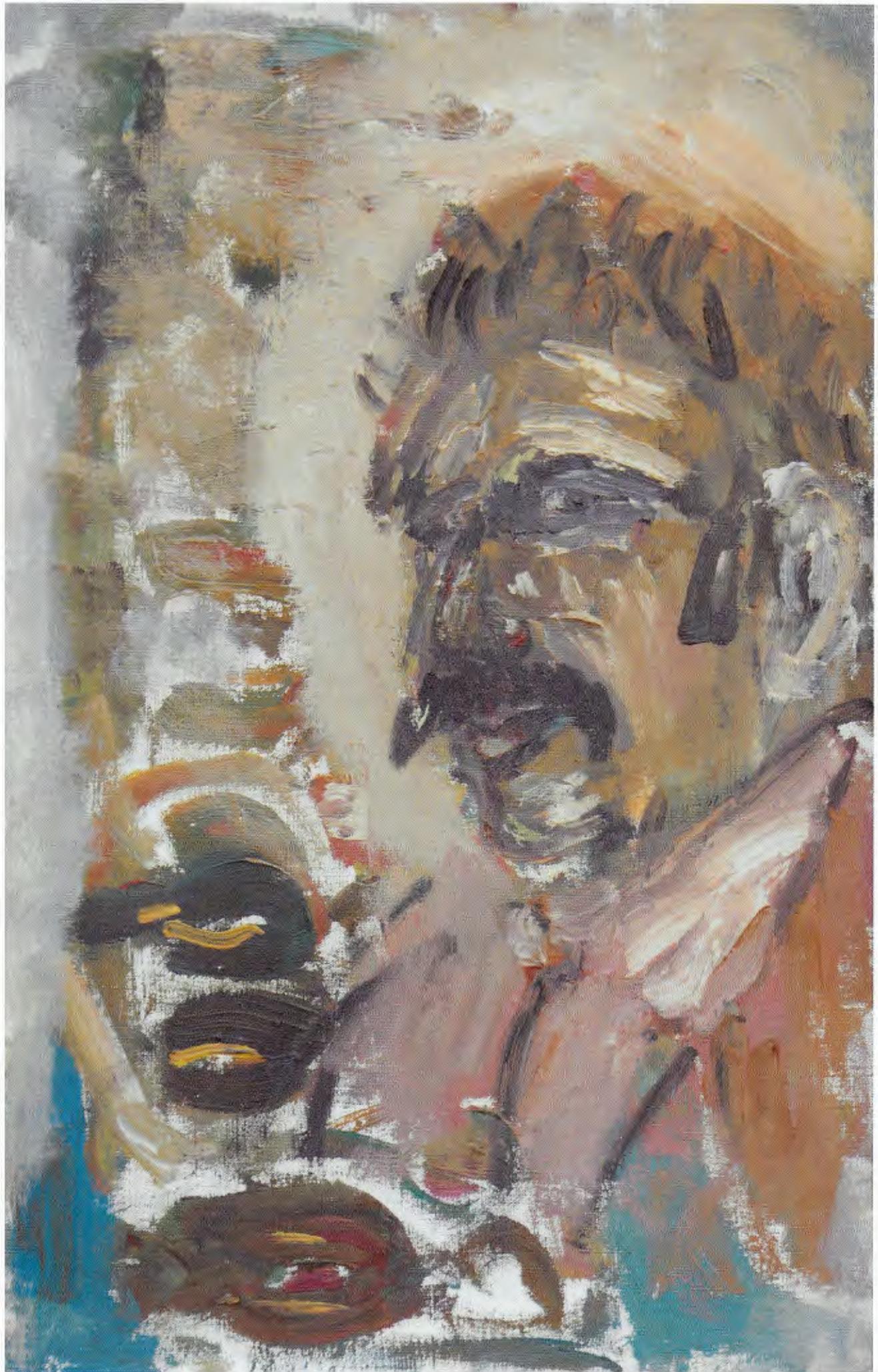

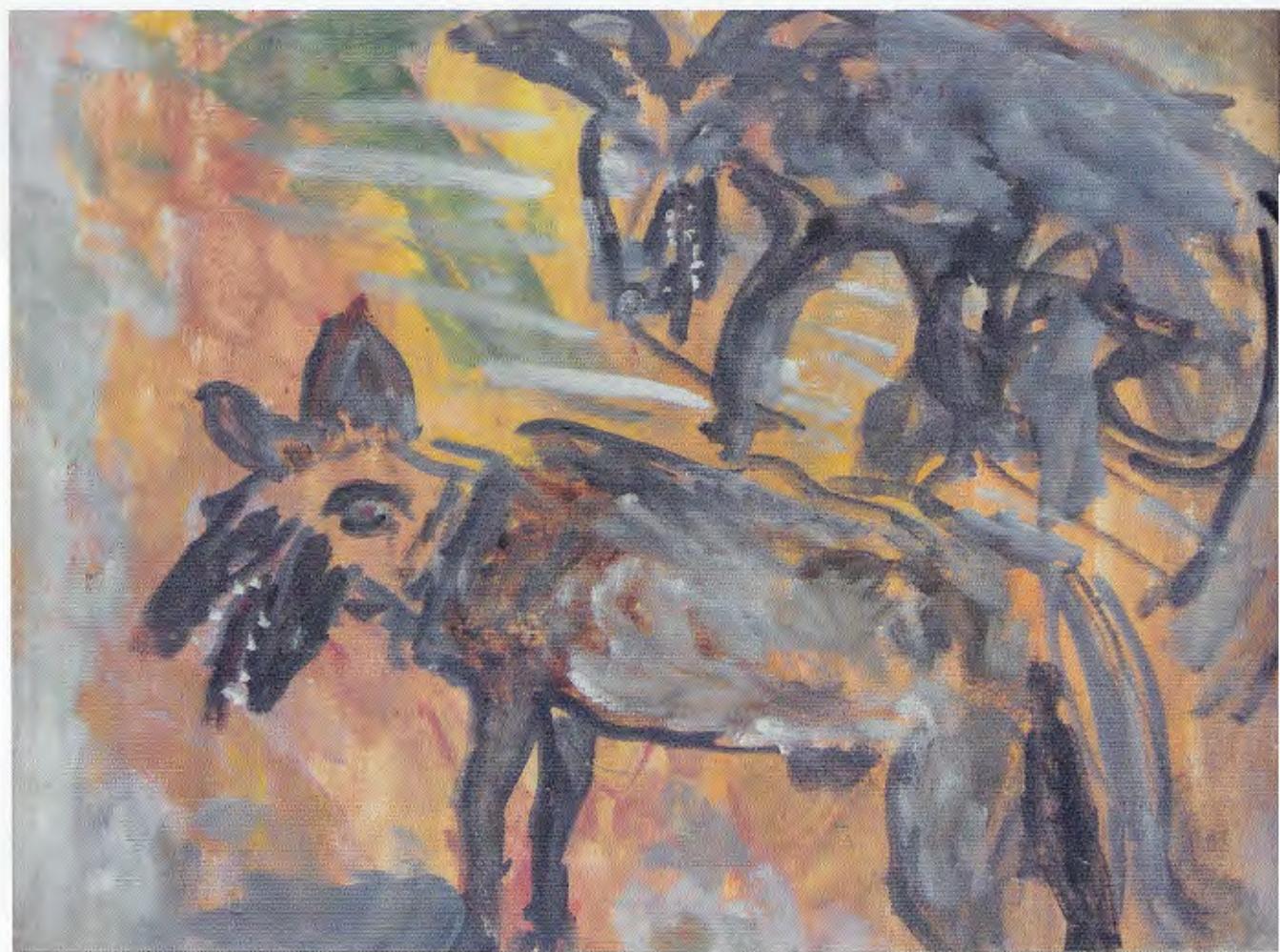

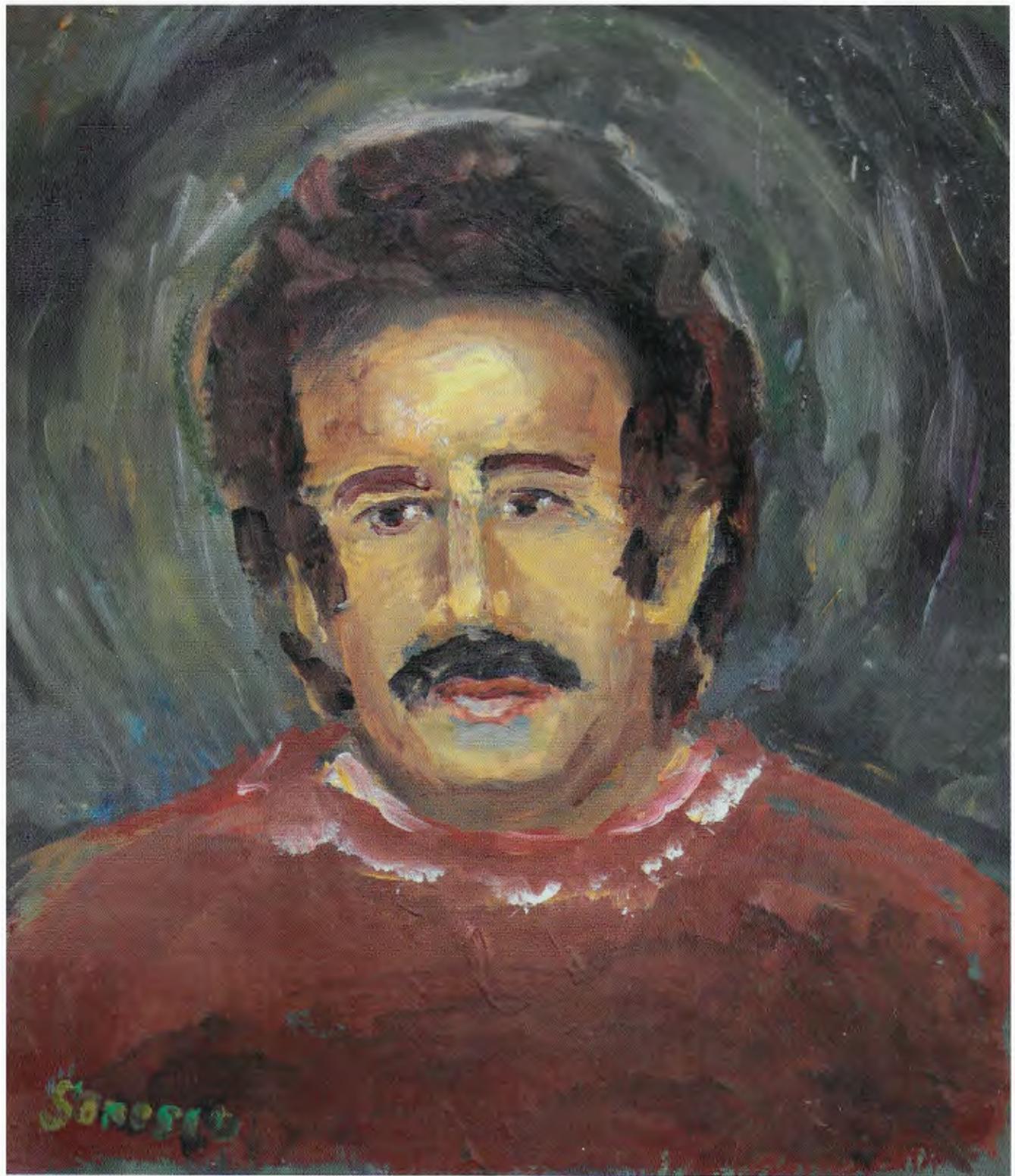

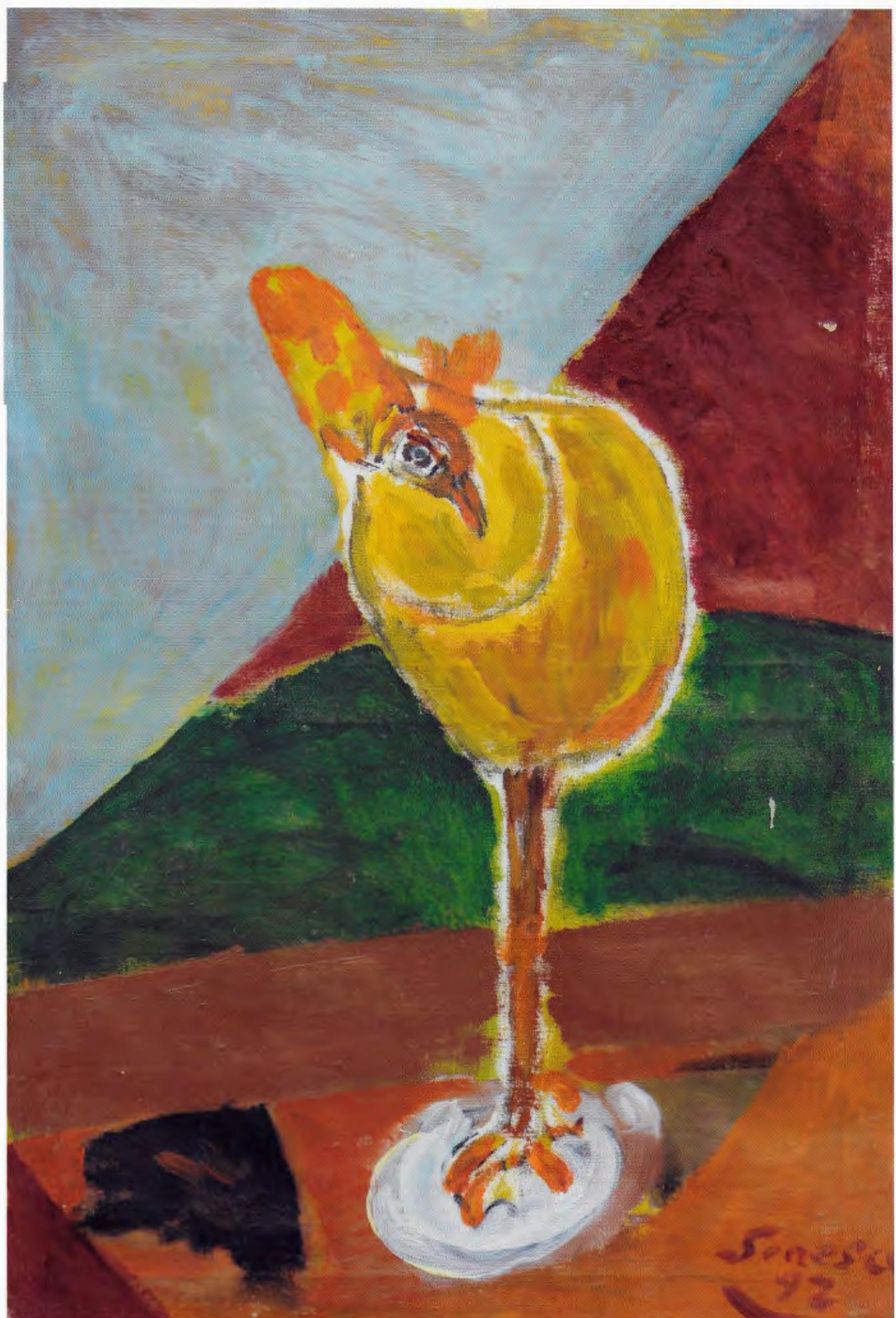

S. S. S.

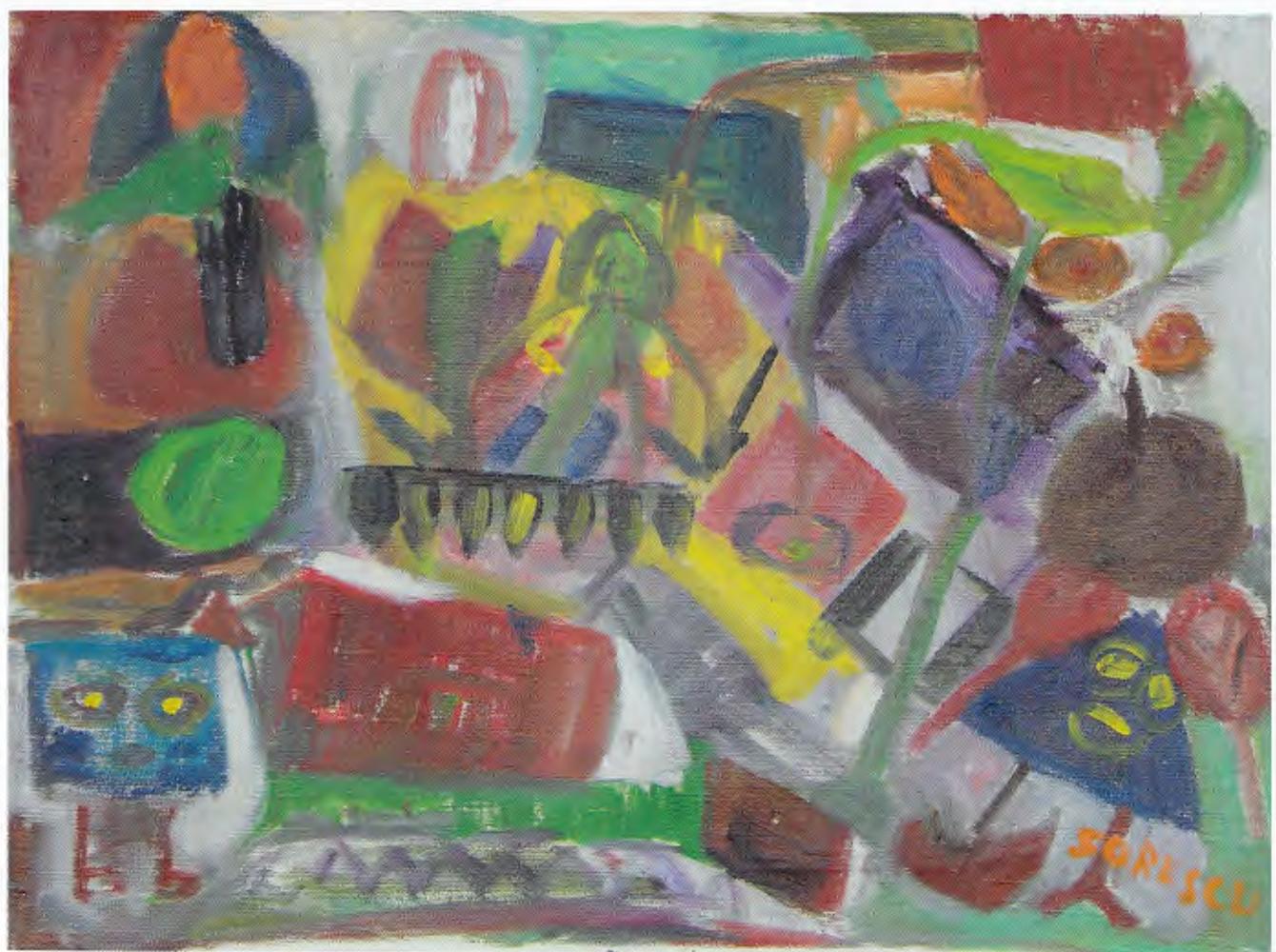

Soriano
'77

Sandie
97

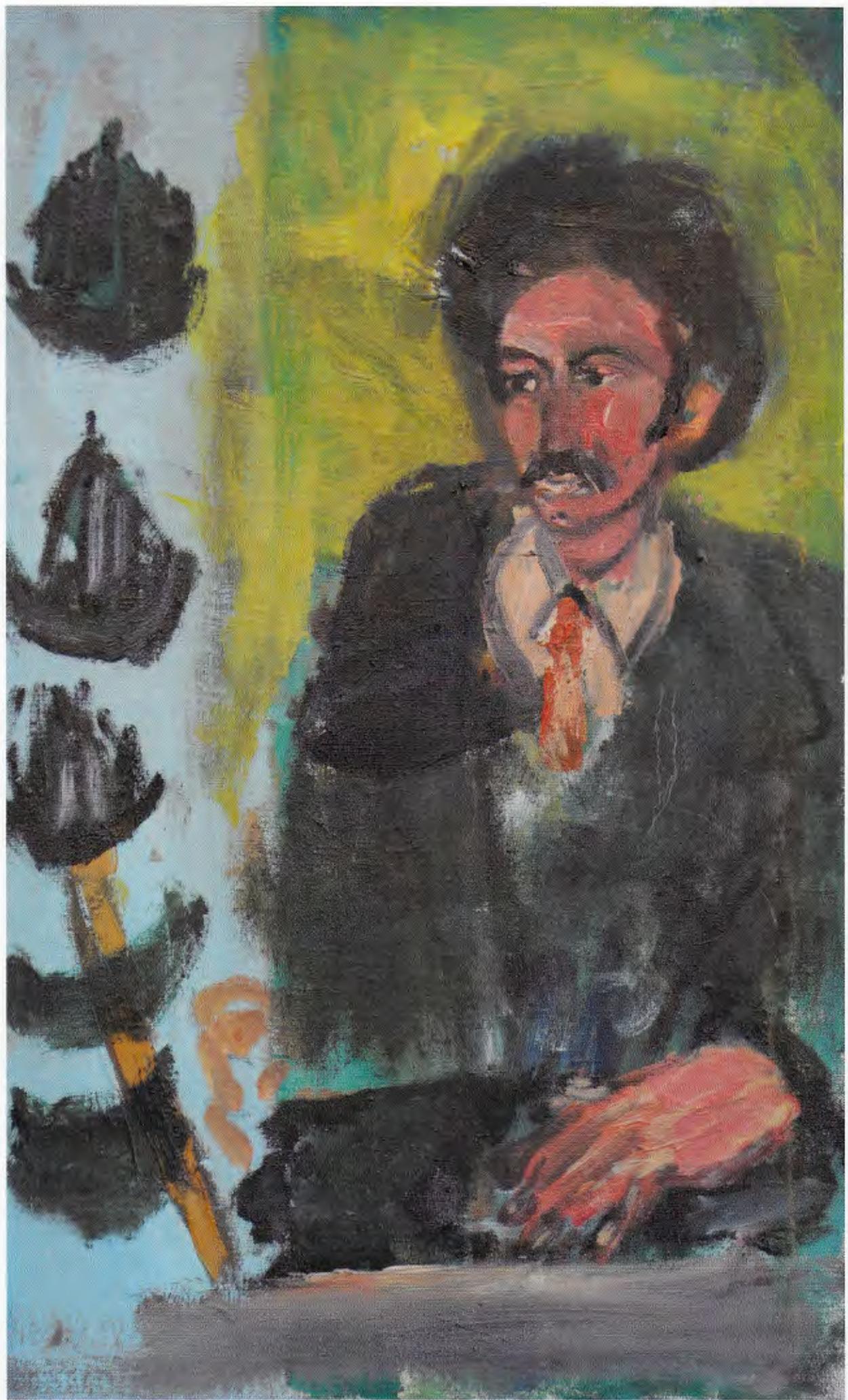

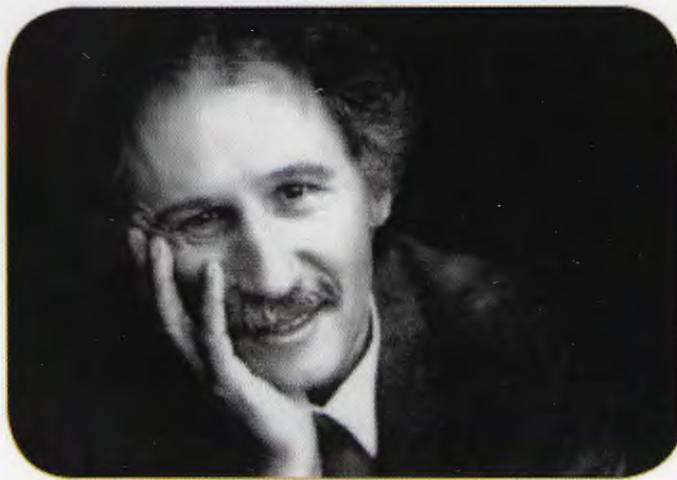

Sorescu
95

Marin Sorescu

1936 februarie 19

Se naște la Bulzești, județul Dolj, Marin Sorescu, al cincilea copil al familiei.

Tatăl, Ștefan I. Sorescu (n. 1895), țăran cu înclinații spre versificație (s-a păstrat unul din cele 3 caiete de versuri în metru popular scrise de el), „deschide seria poetilor” în familie. Se stinge din viață, în 1939, la vîrstă de 44 de ani. Mama, Nicolita Sorescu (n. 11 mai 1902), fiica notarului Gheorghe Ionescu din Bulzești, recunoscută pentru talentul de povestitoare, rămâne, la 37 de ani, văduvă cu 6 copii: Nicolae, Marioara, Alexandrina, George, Marin și Ion.

1943-1947

Urmează cursurile școlii din comuna natală.

1947-1948

Elev în clasa I de liceu la Liceul „Frații Buzești” din Craiova. Continuă (1948-1950) școala în Murgași, comună apropiată de Bulzeștiul natal. Revine pentru câteva luni la Liceul „Frații Buzești”, apoi se transferă (1950) la Școala medie militară „Dimitrie Cantemir” din Predeal.

1954

Noiembrie. Abandonează studiile militare de la Predeal. Student (1955-1960) la Facultatea de Filologie, Istorie și Pedagogie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, secția Limba și literatura rusă. După anul III se transferă la secția Limba și literatura română.

1959

Debut publicistic în revista Viața studentească. Noiembrie 11. Prima poezie: Contribuție la valorificarea lunii, în lașul literar. Iulie. Licențiat (1960) al Facultății de Filologie, Istorie și Pedagogie cu o lucrare de Diplomă consacrată poeziei lui Tudor Arghezi.

1964

Debut editorial cu volumul Singur printre poeti, Editura pentru Literatură, Colecția Luceafărul.

1966

Apare volumul Moartea ceasului. Face prima călătorie importantă în străinătate cu ocazia bienalei de poezie de la Knokke-le-Zoute. Octombrie, (1967). Călătorește la Paris, unde îl reîntâlnește pe Mircea Eliade. Interviu pe care îl ia savantului într-o cafenea de lângă Muzeul de Artă Modernă este primul publicat, după război, în România

(Luceafărul, nr. 33, 17 august 1968, p. 3). Tot atunci îl cunoaște pe Emil Cioran.

1968

Are loc premiera piesei Iona la Teatrul Mic din București (regia: Andrei Șerban; actorul George Constantin în rolul titular).

1972

I se acordă o bursă de studii pentru un an, de către Academia de Artă din Berlinul de Vest. Octombrie. Primele două poeme din ciclul La Lilieci - Nea Florea și La Lilieci - apar în România literară (nr. 43).

1976

Martie. Publică în revista Teatru (nr. 3) prima piesă istorică Răceala. La Editura Scrisul Românesc, Craiova, apare volumul de versuri Descântoteca. Publică (1977) La Lilieci, Cartea a doua, Editura Cartea Românească. Primește Premiul Academiei Române pentru La Lilieci. Apare primul său roman, Trei dinti din față, Editura Eminescu.

1980

La Lilieci, Cartea a treia, Editura Cartea Românească. Teatru (Răceala și A treia țeapă), Editura Scrisul Românesc. (1980-1981), stagiunea teatrală Premieră absolută a piesei Pluta Meduzei, la Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani.

1985

Ușor cu pianul pe scări. Volum de cronică literară cu o Prefață a autorului, Editura Cartea Românească. Premiul Uniunii Scriitorilor.

1988

La Lilieci. Poeme, Cartea a patra, Editura Scrisul Românesc, Craiova. 1989 martie 3. Premieră, la Amsterdam, a pieselor Iona și Pluta Meduzei, spectacol prezentat de către studenții grupului CREA.

1990

Ianuarie. Este scos de la revista Ramuri, pe care a condus-o vreme de 12 ani.

1991

Este ales membru corespondent al Academiei Române. Primește, la Viena, Premiul „Herder”. La vision de la tinerie (Viziunea viziunii). Postfață și traducere de Jean-Louis Courriol. Împreună cu Eugen Simion, Fănuș Neagu și Valeriu Cristea întemeiază seria a două a revistei Literatorul. Marin Sorescu este redactorul-șef al nou-înființatei reviste, funcție pe care o va detine vreme de 5 ani, până la încetarea sa din viață.

1992

Vărul Shakespeare și alte piese.

1995

Apare La Lilieci, Cartea a cincea, Editura Creuzet, București. Mai 5. Bolnav, părăsește funcția de ministru al Culturii.

1996 decembrie 8

Marin Sorescu începează din viață.

2002

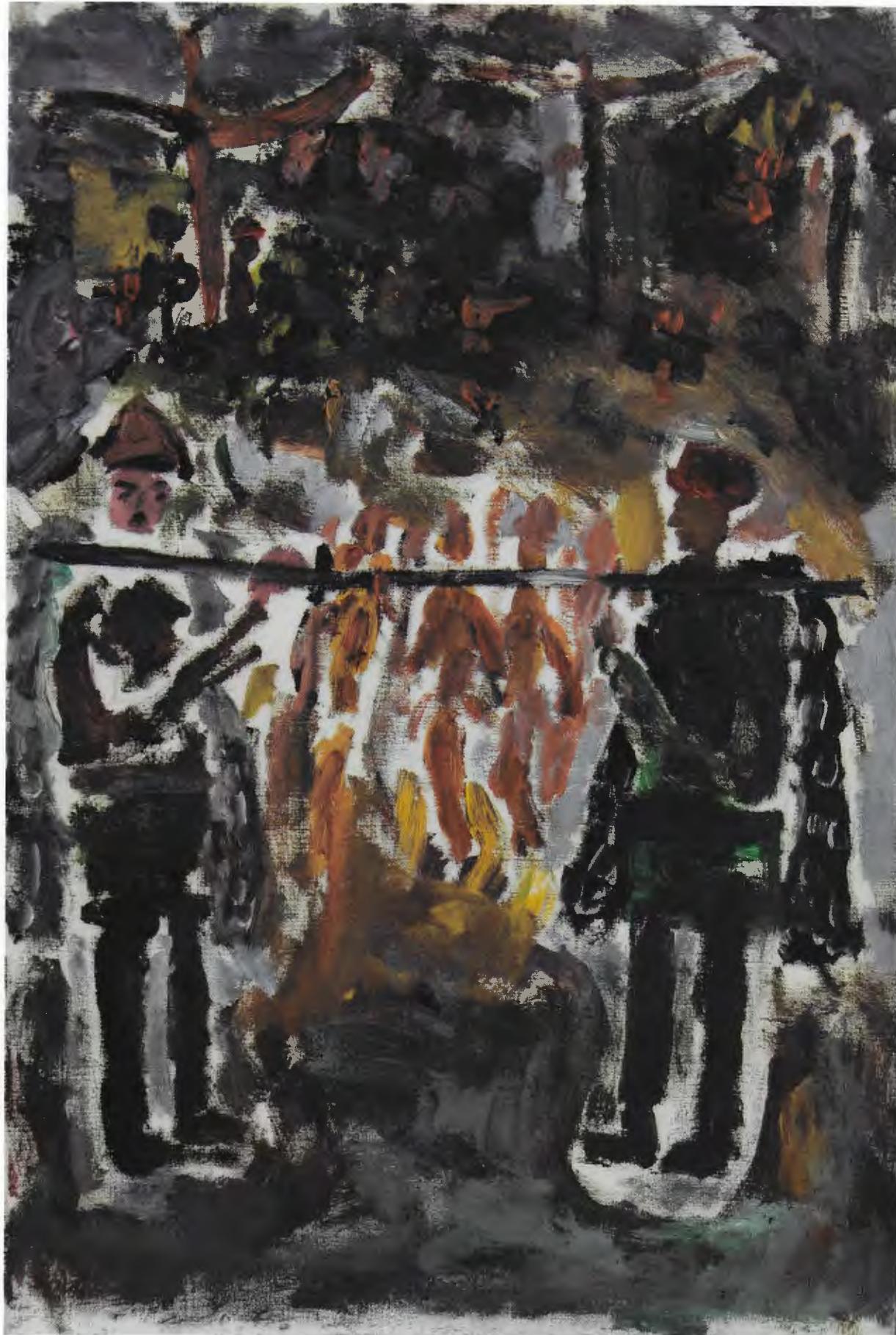
Apare în seria „Opere fundamentale” primul volum (Poezii) din opera integrală a lui Marin Sorescu, proiectată în şapte volume. Ultimul (Traduceri vol. VII) a fost tipărit în 2007. Fundația Națională pentru Știință și Artă.

Catalogul expoziției de pictură - Marin Sorescu - Teatrul Național București

29 octombrie 2017

Text: Eugen Simion
Fotografii: Alexandru Mărginean
Concept grafic: Teodor Stefan

TB
I.L.CARAGIALE

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ

MARIN SORESCU

TB
I.L.CAPACIALE